

BENJAMIN BEVERS

Byggekverk

91

INSTRUKTØR: TINE STOESEN, SCENOGRAF: METTE JACOBSEN, MUSIKK: JØRUN BØGEBERG

DUKKESPILLERE: KRISTIN OFTEDAHL, ANDERS SUNDSTEDT OG KNUT WIULSRØD

AV EVA SEVALDSON

ET EVENTYR FOR HELE FAMILIEN

Presentert av RIKSTEATRETS dukketeater

Benjamin Bevers byggverk
Vinter/vår 1990

Utgitt av
Riksteatret
Postboks 724 Sentrum
0105 Oslo 1

Forsidetegning:
Mette Jacobsen

Ansvarlig utgiver:
Anne Gullestad

Programredaksjon:
Marit Hjorthol Eidem
Gunnar Grimstad

Grafisk design:
Jesper Egemar

Språkkonsulent:
Dag Gundersen

Foto:
Tolli Vegge

Trykk:
Enersens Trykkeri a.s.

kjære

p ublikum!

Benjamin Bever er ein travel liten fyr som bor i ei beverhytte saman med mor og far Bever og storebror Bever. Benjamin Bever er glad i å bygge. Han veit at vil han ha eige hus, må han gjere dette sjølv. Benjamin er ei dokke som det står eit levande menneske bak. Slik har det òg vore med dokketeater-tradisjonen i norsk teater. Var ein interessert i å bygge ein dokketeatertradisjon måtte ein ta fatt sjølv.

DERFOR HAR RIKSTEATRET heilt sidan 1970-åra både utvikla egne dokkespelarar og bygt opp ein eigen dokketeater-tradisjon. Eit stort publikum har uttrykt glede over mange store og små dokketeaterproduksjonar fra Riksteatret opp gjennom åra. Etterspurnaden etter dokketeater i Noreg er stor. I 1987 fann Riksteatret at det måtte satse på ein ny tre-årig utdanning, for å styrke dokketeater-ensemblet sitt. To av dokkespelarane utdanna frå dette «kullet» er no med i «Benjamin Bevers byggverk». Det er Kristin Oftedahl og Anders Sundstedt.

I tillegg har Riksteatret fått låne ein velrøyd dokkespelar frå Oslo Nye Teater sitt ensemble, Knut Wiulsrød. Knut var med på det aller første opplæringskurset Riksteatret hadde. Det er moro at han no som gjest kan vere med å gje liv til sjølvaste Benjamin Bever. Riksteatret er glad for dette samarbeidet med Oslo Nye Teater sitt ensemble.

Landet vårt er stort. Riksteatret åleine kan ikkje dekkje den etterspurnaden som er. Men vi har fine samarbeidspartnarar med andre dokketeater rundt om i landet, heilt frå Tromsø i nord til Kristiansand i sør, så vi håper at ein del av ynskjemåla om meir dokketeater skal bli dekkja også med innkjøp frå desse.

Men i dag er det Riksteatrets sin eigen produksjon som spelast. «Benjamin Bevers byggverk» er eit flunkande nytt norsk dokkespel skriva av Eva Sevaldson. Instruktør for denne framsyninga er debutant, Tine Stoesen. Ho høyrer til det første «kullet» av dokkespelarar ved Riksteatret.

Vel møtt til levande dokketeater!

Beste helsing

Anne Gullestad
Riksteatersjef

Bli bever du også!

KLIPP UT BEVERTENNENE OG BLI EN BEVER!
Du kan også lime dem opp på et stykke tynn papp før du klipper dem ut. Og du kan kanskje lage flere bevertenner selv til hele familien din?!

Benjamin Bevers byggverk

Dukketeaterstykke av Eva Sevaldson

Regi ..... **Tine Stoesen**

Scenografi ..... **Mette Jacobsen**

Dukkedesign:

Familien Bever,

Tusseladden ..... **Tine Stoesen**

Elgen, Mauren,

Lin Erla ..... **Mette Jacobsen**

Musikk ..... **Jørn Bøgeberg**

Turnéleder og inspisiert .. **Petter Kokkin**

De som er med:

Benjamin Bever ..... **Knut Wiulsrød**

Storebror Bjarne Bever,

Far Bever, Lillebror Bever,

Elgen, Mauren ..... **Anders Sundstedt**

Skyen, Mor Bever, Tusseladden,

Lin Erla ..... **Kristin Oftedahl**

Dukkene er laget ved Riksteatrets dukkeverksted av Jorunn Myhre og Sverre Johansen. Kulissene er laget på Riksteatrets verksteder under ledelse av Jens Melsom og Johannes Markeng. Forestillingen varer i ca. 45 minutter uten pause. Fotografering og lydbåndopptak under forestillingen er ikke tillatt.

Her er hele familien Bever samlet: Fra venstre: Far Bever, Storebror Bjarne Bever, Benjamin Bever (foran), Lillebror Bever og Mor Bever.

Fra venstre: Benjamin Bever, Mette Jacobsen, Knut Wiulsrød, Tine Stoesen, Mor Bever, Kristin Oftedahl. Bak: Anders Sundstedt med Bjarne Bever og Far Bever. Eva Sevaldson og Jørun Bøgeberg var ikke tilstede ved fotografering.

Litt om de som står bak forestillingen:

Eva Sevaldson

Stykkets forfatter er fra Bærum og er utdannet skuespiller. Hun gikk ut fra Statens Teaterhøgskole i 1980 og var ansatt som skuespiller ved Den Nationale Scene i Bergen i syv år, hvor hun hadde mange sentrale roller. Hun debuterte som dramatiker i 1989 med *Imago* på Oslo Nye Dukketeatret. Før hun begynte på Statens Teaterhøgskole drev hun en fri dukketeatergruppe sammen med Marianne Edvardsen som idag er dukkespiller ved Riksteatret.

Tine Stoesen

Tine er fra Tønsberg og instruktør for forestillingen. Hun er både dukkespiller og skuespiller ved Riksteatret. Tine var elev i det første kullet ved Riksteatrets dukketeaterskole som startet i 1976. Hun har rollen som kammerpiken Eugenie i vårens farse på Riksteatret, *loppen i øret* og har også vært med i *Pakkis, Jeppa på berget* og *Alle mine sønner*. Ellers har hun laget dukkene til Karius og Baktus-produksjonen som hun selv spilte i for ett år siden.

Mette Jacobsen

Mette er scenograf og kommer fra Oslo. Hun har arbeidet som scenograf i tre år, men det er første gangen hun arbeider med dukketeater. Mette har tidligere arbeidet som scenetekniker på Riksteatret med fagområde rekvisitter. Hun har i flere år reist på turné og kjenner turnéteatrets behov for tekniske løsninger.

Jørun Bøgeberg

Jørun er musiker og har komponert musikken til *Benjamin Bevers byggverk*. Han har fungert som frilanse/studiomusiker i Oslo de siste årene. For tiden bassist i gruppen AHA.

Kristin Oftedahl

Kristin er fra Tjøme og nyutdannet dukkespiller. Hun er fast engasjert i Riksteatrets dukketeaterensemble. Under sin elevtid ved Riksteatret vært hun vært på turné med *Historien om en gutt* og *Folungen - Sangen om villhestene*. Forestillingen *Folungen* skal forøvrig gjeste i Geneve i en hel måned våren 1991.

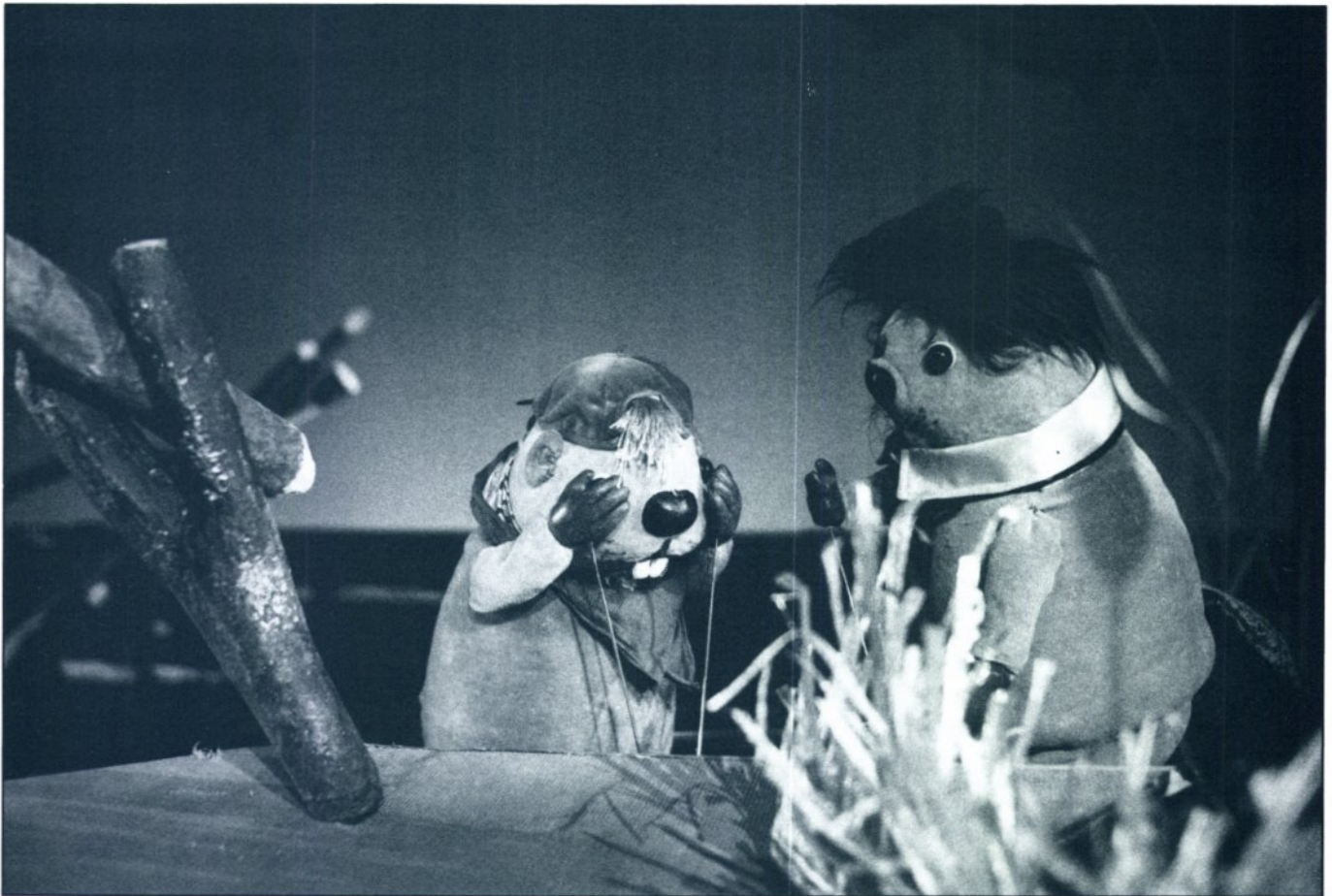
Anders Sundstedt

Anders avsluttet sommeren 1990 tre års elevutdannelse ved Riksteatrets dukketeaterskole, og er nå engasjert som fast dukkespiller i Riksteatrets dukketeaterensemble. Han kommer fra Kolbotn ved Oslo. Anders har som Kristin vært på turné med *Historien om en gutt* og *Folungen*.

Knut Wiulsrød

Knut er gjest ved Riksteatrets dukketeater denne sesongen. Til daglig er han fast engasjert som dukkespiller ved Oslo Nye Dukketeatret hvor han har vært i mange år. Riksteatret er glad for at vi kan utveksle dukkespillere med Oslo Nye.

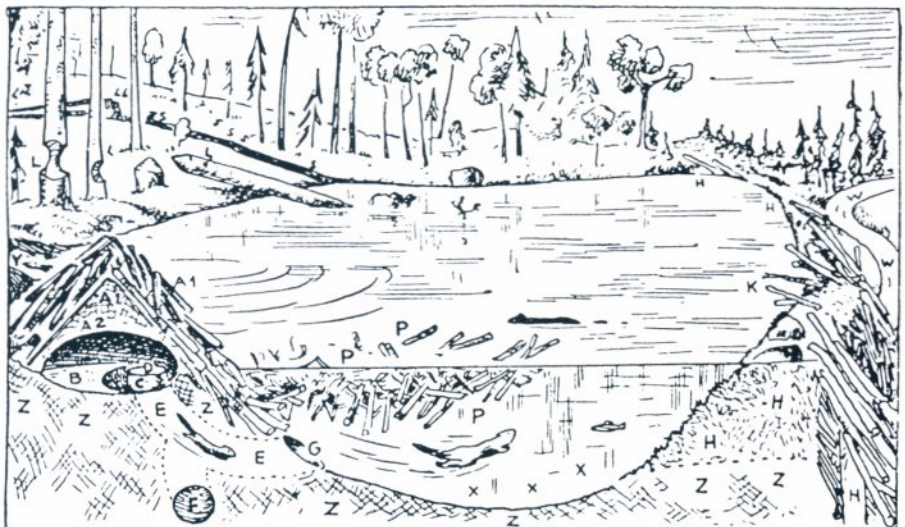

Storebror Bjarne reiser hjemmefra for å bygge sin egen hytte ved et annet tjern i skogen, og Benjamin blir lei seg. Men han vil ikke vise det. — Ikke gråt, sier Bjarne. — Jeg gråt også da min storebror reiste hjemmefra. — Jeg gråter vel ikke, din nisse! Jeg er bare litt forkjøla! sier den «tøffe» Benjamin og snufser.

Beverhytta — et sinnrikt byggverk.

Beverens fantastiske byggverk beskytter den mot fiender. Demningen sørger for så høy vannstand at inngangen til hulen alltid er under vann. Vannet står samtidig så høyt at dammen aldri bunnfryser. Det sikrer vinterforrådet av grener på bunnen av dammen.

EN BEVERHYTTE ER LAGET AV TRE-stammer, kvister og gjørme. Den kan ha et tverrsnitt på opp til seks-syv meter. Inngangen ligger alltid under vannoverflaten. Hvis hytteåpningen blir liggende på det tørre, kan beverens fiender uhindret kripe rett inn og i verste fall drepe beverungene om bevermor skulle være ute et øyeblikk. Hvis vannstanden i vannløpet en for lav til at beveren er sikker på at inngangen alltid står under vann, bygger den en demning. Demningen holder en konstant vannstand, som samtidig sikrer at dammen ikke bunnfryser. På bunnen lagrer beveren nemlig vintermaten sin. Den

Beverhytte tegnet av indianeren Grå Ugle. Tegningen er hentet fra boken «Sajo og beverungene» av Grå Ugle.

består av kvister og grener fra løvtrær, som beveren stikker ned i muddret på bunnen. Her står det trygt og sikkert og kan hentes inn i hytta om vinteren, uten at beveren behøver å vise seg over vannet. Hulens hoved-

inngang er lett krokert, men ofte har beveren i tillegg en «kjøkkeninngang» som er mer rett. Det gjør det lettere for den å bakke grener inn i hytta fra «spiskammeret» på bunnen av dammen.

Verdens beste tømmehugger

Beveren er tømmehugger, byggmester og vanningeniør, og lever dessuten av vegetarkost. Jakt og fiske driver den aldri med. Når bevere flytter til et nytt vassdrag, vil både plante- og dyrelivet der gjennomgå store forandringer. Noen få dyrearter vil flytte vekk, mens flere vil komme for å bli. Til de siste hører en lang rekke vannfugler, som svaner, flere andearter og vadere. Alle vil finne gode leveforhold i og ved bevervannene. Også mange pattedyr får fordeler. Hare, rådyr og elg finner en mengde beverfelte løvtrær. Barken og kvistene på disse trærne gir verdifulle måltider utover høsten og vinteren. Oter og mink får også fordeler, fordi bevervannene gjerne er rike på forskjellige fiskeslag. Ved å bygge demninger, lager beverne dessuten grunne og næringsrike vann og sjøer på helt nye steder i landskapet. Her får fisken spesielt gode næringsmuligheter.

Et liv i vannet

Beveren er tilpasset et liv i vann. Pelsen er vannavstøtende og kroppen torpedoformet. Den flate halen brukes som padleåre til fremdrift når den svømmer, og den har svømmehud mellom tærne på bakføttene. De små, kremmerhusformete ørene kan foldes sammen slik at øregangene stenges under vann. Også neseborene kan blokkeres. Dyret kan dessuten gnage under vann fordi munnen kan lukkes bak gnagetennene.

Beverfamilien

Beverne holder sammen i små familier som består av et voksent par og avkommet fra et eller flere år tilbake. Ungdyrene vil ikke pare seg så lenge de er sammen med familien. Beverne parer seg i vann, trolig i hyttas vannbasseng. Hunnene føder to-tre unger, som regel i begynnelsen av mai. Beveren har et sosialt liv man ikke finner maken til hos noen annen gnager. det dreier seg om et uvanlig stabilt familieliv med få unger, godt utviklet omsorg for ungene. Ungene kan leve sammen med foreldrene i mer enn to år, slik at de er helt voksne og skikket når de til slutt skal klare seg selv.

Natterangler

Beveren er et nattedyr. Den går ut av hytta ved solnedgang og vender tilbake ved dag gry. Fordi beveren ikke viser seg så mye om dagen, vet vi ganske lite om dens leveste. Beveren har god hørsel og luktesans. Man vet ikke sikkert hvor godt synet er, men om natten må den se utmerket, for den har ikke problemer med å gjennomføre anleggsarbeid en beksvart høstnatt. Beveren ser ut til å lytte intenst etter farer. Med et plask kan den i tilfelle forsvinne ned i det mørke vannet. Beveren kan varsle om fare til andre bevere ved å slå den flate, skjelldekte halen mot vannflaten, slik at det høres et smell. Beverne holder forøvrig kontakt ved hjelp av duftmarkering, særlig langs grensene til familiens eget område.

Over: Det blir et forferdelig tordenvær, og beverdemningen blir ødelagt! Mor og far Bever er ganske fortvilet, og makter ikke å reparere demningen. Problemene tårner seg opp for dem. Hva kan Benjamin gjøre?

Over til h.: Benjamin møter Tusseladden. — Merksnodig type! sier Tusseladden om Benjamin. Tusseladden bor i en tunnel under jorden og hjelper Benjamin til å forstå at det er lurt å ha venner her i verden. Venner som kan hjelpe ham når han trenger det mest!

Under til h.: En av Benjamins venner er en tålmodig Maur. Den hjelper Benjamin til å forstå at han må bruke tid og tålmodighet for å få til ting her i livet. — Hva er tålmodighet? sier Benjamin. — Det er noe du må ha hvis du skal flytte en stor stokk og må bruke lang tid på det! svarer Mauren. Tror du Benjamin har tålmodighet nok til å få reparert beverdemningen?

